

Jaarverslag 2024

Museumvereniging en Stichting Museumkaart

museum vereniging

museum /kaart\

Over de Museumvereniging

De Museumvereniging werkt aan het realiseren van een toekomstbestendige sector waarmee iedereen zich verbonden voelt, want een sterke museumsector verbindt de samenleving. De Museumvereniging is de brancheorganisatie van en voor musea. Dat betekent dat we verantwoordelijk zijn voor taken als kennisdeling, belangenbehartiging en werkgeverszaken.

Bij de Museumvereniging zijn 478 betalende leden aangesloten. Daaronder zijn geregistreerde musea, gelieerde instellingen (organisaties die tentoonstellingen organiseren maar geen collectie beheren en daarom niet aan de voorwaarden van het Museumregister kunnen voldoen) en andere organisaties die naar oordeel van het bestuur een belangrijke rol in de museumsector spelen.

Een belangrijke dienst die de Museumvereniging aan haar leden biedt, is de Museumkaart. De exploitatie ervan is ondergebracht in een zelfstandige rechtspersoon, Stichting Museumkaart. Het bestuur van de vereniging en het bestuur van de stichting vormen een personele unie en de directeur van de vereniging is ook directeur van de stichting. De stichting heeft een eigen bedrijfsvoering en presenteert een eigen jaarrekening. De jaarrekening van de Museumvereniging bevat conform wet- en regelgeving ook de geconsolideerde cijfers van beide entiteiten.

Voorwoord

Verbinden. Voor mij is dat het meest belangrijke woord voor 2024. Het is misschien niet het meest spannende woord, maar het is het tegenovergestelde van polariseren. En het past bij ons als vereniging, maar ook bij de culturele sector als geheel. Zo hebben we ons actief verbonden met anderen, zoals Kunsten ‘92, de Federatie Cultuur, de Taskforce Creatieve en Culturele Sector, en de ‘Bondgenoten’ van de boeken-, sport- en mediasector. Samen hebben we in 2024 een sterk signaal afgegeven dat onze sector een belangrijke speler is in het Nederlandse economische en maatschappelijke veld. Een sector waar rekening mee gehouden moet worden. Samen met al onze partners rolden we de grote publiekscampagne ‘Geen hogere btw. Je belast er heel Nederland mee’ uit. Met succes.

Verder hebben we twee belangrijke onderzoeken laten uitvoeren. Onze jaarlijkse Museumcijfers en een onderzoek Meerwaarde Museumkaart laten onder meer zien dat er bij het Nederlandse publiek een groeiend draagvlak bestaat voor musea. Maar er zijn natuurlijk ook zorgen. Niet alle musea zien hun bezoekersaantallen groeien, terwijl de kosten ondertussen flink gestegen zijn en de overheidsinvesteringen niet voldoende geïndexeerd worden.

In de Museumcijfers hebben we extra aandacht besteed aan onze museumvrijwilligers, ruim 26.000, die een waardevolle en onmisbare rol vervullen. Uit de cijfers blijkt dat het vele werk dat de vrijwilligers verrichtten de musea naar schatting tussen de € 66 en € 123 miljoen had gekost als het was uitgevoerd door betaalde krachten.

Wat het onderzoek Meerwaarde Museumkaart mooi laat zien is dat van de 9,5 miljoen museumbezoeken met een Museumkaart, bijna 7 miljoen extra bezoeken een direct gevolg zijn van het bezit van de Museumkaart. Mensen in het bezit van een Museumkaart gaan drie keer zo vaak naar een museum. Opvallend is ook dat de jonge Nederlander tussen de 19 en 35 jaar met een Museumkaart drieën-half keer vaker naar het museum gaat dan als die de kaart niet had gehad. Deze groep neemt ook vaak niet-kaarthouders mee en besteedt ook in de horeca en museumwinkel. Mooie cijfers die het belang van de Museumkaart voor onze sector bevestigen. Het is fantastisch dat we als vereniging zo’n krachtig middel in handen hebben waarmee we een breed publiek kunnen stimuleren het museum te bezoeken.

Binnen het programma Kennisdeling leverde Musea in gesprek verhelderende en verbindende gesprekken op. Want wanneer spreek je je als museum juist wel of niet uit over actuele maatschappelijke vraagstukken? Belangrijk om samen in gesprek – en daardoor in constante verbinding – te blijven. Ook met de samenleving.

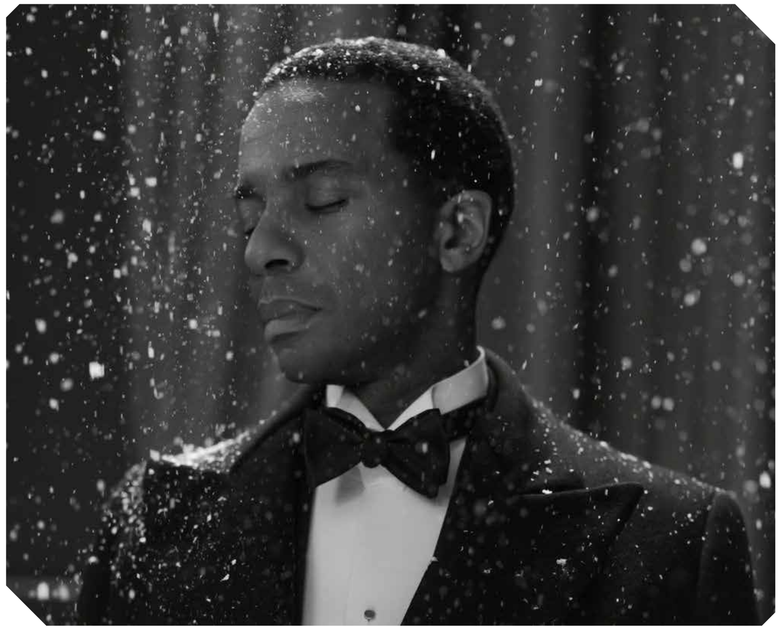
Het team van de Museumvereniging blijft de sector ondersteunen, inspireren en van relevante kennis voorzien. In 2024 werd de Museum cao 2024-2026 gerealiseerd, en het Handboek functie-indeling is een feit, net als de richtlijn Stagevergoeding. We zijn gestart met de tests met een digitale Museumkaart in de Museumkaart app en het Adviesrapport Duurzaamheid & Musea is een mooi beginpunt om op nationaal niveau een groene transitie in musea mogelijk te maken.

Het zijn slechts een paar van de vele mijlpalen in 2024. Een hoogtepunt waarmee ik wil afsluiten is het jaarlijkse Museumcongres. Het thema kon niets anders zijn dan ‘verbinders’. Want zoals in onze missie staat: “een sterke museumsector verbindt de samenleving”. Musea zijn heel hard nodig.

—
Vera Carosso
Directeur Museumvereniging en Stichting Museumkaart

Terugblik op 2024

Samen met onze leden werken we aan de positionering van musea in een snel veranderende wereld. We laten zien dat ze juist in deze dynamiek midden in de samenleving blijven staan. We hebben stevige gesprekken gevoerd over wanneer musea zich wel en niet moeten uitspreken over maatschappelijke thema's en keken vooruit naar de mogelijke impact van nieuwe ontwikkelingen.

Aan de bezoekcijfers van de Museumkaart zien we dat musea ongekend populair zijn en door een groot en breed publiek worden bezocht. Tegelijkertijd zien we dat de eigen inkomsten van veel musea niet voldoende zijn om de stijgende lasten van de afgelopen jaren te ondervangen, en helaas zijn de overheidsinvesteringen niet meegestegen met de inflatie. Dit zet veel instellingen onder druk. Daarom hebben we afgelopen jaar in Den Haag en via de media vaak onder de aandacht gebracht wat er nodig is om musea in staat te stellen zich te blijven innoveren, een goed aanbod aan te bieden en duurzaam bij te kunnen blijven dragen aan de verbinding in onze samenleving.

Activiteiten

Werkgeverszaken

De Museumvereniging behartigt de (werkgevers)belangen van de musea die zijn aangesloten bij de Museum cao. De Museum cao is van toepassing op de medewerkers van zestig musea, waaronder alle rijksmusea.

In 2024 zijn vier nieuwe musea aangesloten. De meeste overige musea volgen de cao op hoofdlijnen. In de cao staan afspraken over arbeidsvoorwaarden zoals loon, toeslagen, werktijden en vakantiedagen, evenals zaken als scholing en pensioen. Op 25 juni 2024 kwamen musea en de vakbonden FNV, CNV, CHMF en Kunstenbond tot een nieuw tweejarig cao-akkoord. Deze cao heeft een looptijd van 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2026.

Op 1 maart 2024 is de regeling voor zware beroepen voor oudere medewerkers in werking getreden. De regeling biedt handvatten voor zowel werknemer als werkgever bij het realiseren van duurzame inzetbaarheid van mensen met lichamelijk zware beroepen. Insteek van de regeling is dat medewerkers die hiervoor in aanmerking komen tachtig procent werken, negentig procent salaris ontvangen en honderd procent pensioenopbouw krijgen. De regeling zal in 2025 worden geëvalueerd.

Cao-tekenmoment

In 2024 is tegelijk met het afsluiten van de nieuwe cao het vernieuwde Handboek functie-indeling in werking getreden. Een historische mijlpaal die na twee jaar samenwerking met musea, vakbonden en functie-waarderingsexperts is bereikt. De cao-musea hebben tot 1 juli 2026 de tijd om het nieuwe handboek te implementeren in de eigen organisatie en konden/kunnen daartoe een training volgen.

“We zijn ons ervan bewust dat het Stedelijk een belangrijke leerplek is voor jonge mensen. Niet alleen voor de ervaring en het cv van de stagiairs, maar ook voor ons. Stagiairs komen met frisse inzichten, houden ons scherp en dragen bij aan de vernieuwing van de organisatie.

Met de verhoging en gelijktrekking van de stagevergoeding willen we niet alleen een aantrekkelijke en toegankelijke stageplek bieden, maar ook bijdragen aan gelijke kansen en de professionele ontwikkeling van jong talent. We vinden het belangrijk dat iedereen, ongeacht achtergrond of opleiding, zich welkom voelt en zich kan ontwikkelen binnen ons museum.”

- Margot Gerené

Stagevergoeding

In 2024 is gewerkt aan een Richtlijn stagevergoeding, mede op verzoek van Jong VNK. Ook de Reinwardt Academie is aangesloten. Het verzoek kwam onder meer voort uit de constatering dat er aanzienlijke verschillen in stagevergoeding bestaan tussen musea onderling, en dat dit als onwenselijk wordt ervaren. De Museumvereniging deed onderzoek naar de stand van zaken en zette een enquête uit. De uitkomsten vormden de basis voor de richtlijn, die begin 2025 is verschenen.

De uitdaging van Jong VNK werd door de museum-sector enthousiast aangenomen. Begin 2025 was de Richtlijn stagevergoeding een feit.

Platform: kennisdeling, evenementen en onderzoeken

Bijeenkomsten

Het programma Kennisdeling is in 2024 verder op- en uitgebouwd. Er zijn nu acht netwerken op vakgebied actief. Voor enkele van de netwerken zijn nieuwe aanjagers gezocht. De netwerken hebben als doel het faciliteren en stimuleren van laagdrempelig contact en (praktische) kennisuitwisseling tussen vakgenoten. Er vonden in 2024 diverse bijeenkomsten en sessies plaats. Zo organiseerde het Netwerk Commerciële Zaken & Hospitality bijvoorbeeld een bijeenkomst over duurzaamheid in museumwinkels, Marketing & Communicatie over neuromarketing en Collectie & Informatie over de inzet van vrijwilligers.

Richtlijn ethiek en financiële belangen

De derde werkgroep heeft zich gebogen over het thema Ethisch Fondsenwerven. Zeven leden van diverse musea hebben zich over dit complexe onderwerp gebogen, ondersteund door een secretaris vanuit de Museum-vereniging. De werkgroep heeft een richtlijn opgesteld die ethiek en financiële belangen helpt afwegen, en een stappenplan ontwikkeld voor individuele instellingen om te gebruiken bij het opstellen van eigen beleid.
De definitieve richtlijn zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2025 worden opgeleverd.

Nieuw beleid

Daarnaast zijn er twee thematische werkgroepen afgerond: Duurzaamheid & Musea en Digitalisering & Innovatie. Deze werkgroepen, bestaande uit leden en gefaciliteerd met een secretaris vanuit de Museumvereniging, hebben nieuw beleid uitgewerkt op hun thema voor de vereniging.

De werkgroep Duurzaamheid & Musea overhandigde in december 2024 een adviesrapport aan de Museumvereniging met daarin de bevindingen uit het veld en de stappen die gezet kunnen worden. In 2025 volgt vanuit het bureau van de vereniging een uitvoeringsagenda.

De werkgroep Digitalisering & Innovatie rondde ook af in december 2024, en publiceerde in januari 2025 de Digitale Wegwijzer. Deze brengt in kaart wat digitale transformatie voor de museumsector betekent. Hieruit ontstaat ook een nieuw doorlopend kennispartnerschap: de ***digitally ambitious*** – professionals uit zowel het museale als het digitale werkveld.

Musea in gesprek

Binnen het programma Kennisdeling zijn kennisbijeenkomsten georganiseerd, om uitkomsten van werkgroepen te toetsen of te delen, en om andere onderwerpen aan te snijden. Waar mogelijk wordt samengewerkt met kennispartners in het veld. In 2024 is een viertal gesprekken georganiseerd onder de titel '***Uitgesproken - Musea in gesprek'***, met museumdirecteuren en leden van managementteams van musea uit het hele land.

Aanleiding was de toenemende maatschappelijke druk op musea om zich uit te spreken over actuele vraagstukken in de samenleving, waaronder geopolitieke ontwikkelingen.

Museumcongres

Het Museumcongres vond dit jaar half november plaats in Arnhem, met als thema ***Verbinding***.

Onder voorzitterschap van Janine Abbring kwamen sprekers uit binnen- en buitenland en van binnen en buiten de museumsector aan het woord, afgewisseld met artistieke performances. Er vonden prijsuitreikingen plaats en er was veel ruimte voor discussie en ontmoetingen.

Nieuwsitems

Er zijn twee doorlopende nieuwsitems op de website gepubliceerd waarin actuele ontwikkelingen worden bijgehouden: duurzaamheid en digitalisering. Eind 2024 is er een project opgestart om deze pagina's anders te ontwerpen en op een structurele plek op de website te zetten, met de wens om ook op die manier ontwikkelingen van andere themadossiers bij te houden. Dit zal naar verwachting medio 2025 opgeleverd worden.

Onderzoeken

Daarnaast vond begin 2024 een publieksonderzoek (door Validators) naar de maatschappelijke impact van musea plaats. We deelden de resultaten in diverse ***blog posts*** en musea kregen toegang tot een interactief dashboard waar ze zelf door de onderzoeksresultaten kunnen klikken.

Tot slot heeft Decisio de financiële meerwaarde van de Museumkaart onderzocht. Daaruit bleek onder meer dat er 23 procent meer bezoek plaatsvindt dankzij de Museumkaart en dat vooral jongvolwassenen vaker gaan.

Museumcijfers

Het afgelopen jaar hebben drie onderzoeken plaats-gevonden. De jaarlijkse Museumcijfers op basis van Museana-data zijn zoals gebruikelijk gepubliceerd op de website, en voor de leden ook specifieker raadpleegbaar via de Museana-benchmark. Naast een pdf-versie is in 2024 ook een ***longread template*** beschikbaar gesteld via een webpublicatie, dit bood de mogelijkheid om interactieve figuren toe te voegen.

Museum Financieringswijzer

Iin februari 2024 is de Museum Financieringswijzer gelanceerd. Deze helpt musea bij het vinden van relevante subsidies en leningen. Op basis van de specifieke ambitie, locatie en situatie krijgen musea een overzicht van actuele en aankomende financieringsmogelijkheden op het gebied van duurzaamheid en digitalisering.

Kwaliteit

Beroepsethiek

De Ethische Codecommissie voor Musea adviseert gevraagd en ongevraagd over de inhoud en toepassing van de Ethische Code voor Musea, een vrije vertaling van de ICOM ***Code of Ethics for Museums*** uit 2004, die de basis vormt voor de beroepsethiek in de museale sector in Nederland.

De Ethische Codecommissie kwam in 2024 vier keer bijeen. De belangrijkste onderwerpen waren Herkomstonderzoek en aankoop op een veiling of beurs; de aankomende herziening van de ***Code of Ethics*** door ICOM; en de bijdrage vanuit de Ethische Codecommissie aan de Kennisdag van de RCE. In de laatste vergadering eind 2024 besloot de commissie haar naam te wijzigen in Ethische Commissie voor Musea, aangezien zij ook adviseert over ethische kwesties die de Code overstijgen.

De Commissie organiseerde in samenwerking met de Museumvereniging in 2024 ook een seminar over menselijke en voorouderlijke resten in museale collecties. Daarnaast is de Ethische Commissie begonnen met het schrijven van blogs in de ledennieuwsbrief van de Museumvereniging. Er is ook gestart met het ontwerpen, ontwikkelen en migreren van de Afstotings-database-website. Dit in samenwerking met het Museumregister.

Tenslotte heeft de Museumvereniging de periodieke vergaderingen van de stuurgroep Code Diversiteit en Inclusie bijgewoond. Er is een rapport ***Verbeterkansen Code DI*** opgeleverd, waarmee de stuurgroep in 2025 verder aan de slag gaat.

Kennisuitwisselingstraject

De Museumvereniging is benaderd door het Mondriaan Fonds om een kennisuitwisselingstraject te starten tussen musea en andere erfgoedinstellingen in het Caribisch deel van het Koninkrijk en Nederland. Er is subsidie toegekend waarmee het traject in 2025 verder zal worden uitgewerkt.

Toetskaders

De Adviescommissie herijking Museumnorm ging september 2024 van start. Onder leiding van een onafhankelijke voorzitter buigt de commissie zich over het ontwikkelen van twee toetskaders, namelijk de Museumnorm 2025 en het aangepast toetskader 2025 voor gelieerde instellingen type A en type B. De basis voor beide toetskaders is de huidige Museumnorm (versie 2020). De Adviescommissie bestaat verder uit een secretaris vanuit de Museumvereniging, vijf museumdirecteuren, twee museumconsulenten en twee afgevaardigden van het Museumregister. De nieuwe toetskaders worden medio 2025 opgeleverd en vormen de basis voor de museumregistraties voor de komende paar jaar.

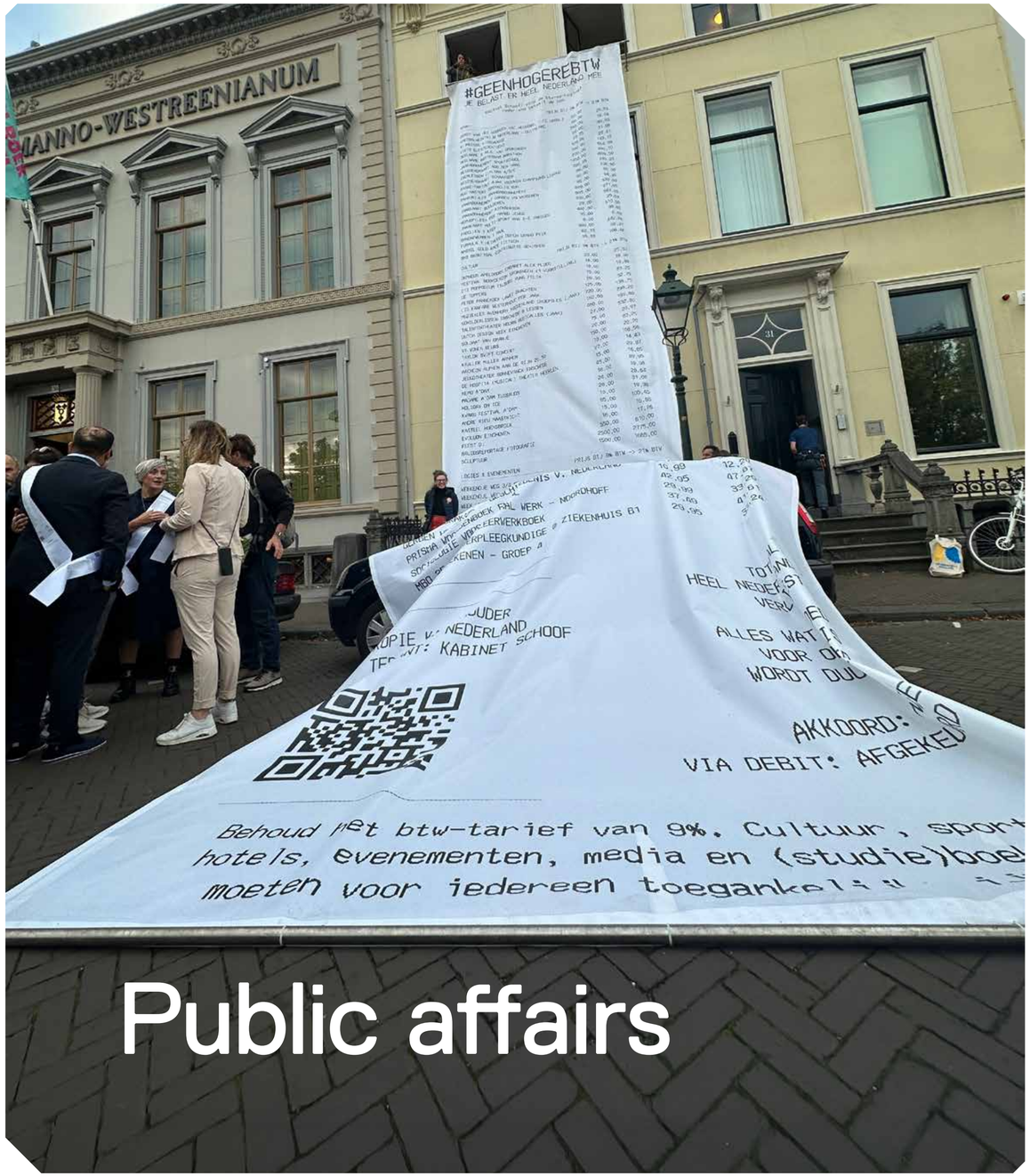

Kring Rijksmusea

De rijksmusea die gefinancierd worden vanuit de Erfgoedwet hebben zich (sinds de fusie van de Nederlandse Museumvereniging en de Vereniging voor Rijksmusea in 2014) statutair verenigd in de ‘Kring Rijksmusea’. Sinds 2022 wordt de kring voorgezeten door de directeur van de Museumvereniging.

In 2024 zijn de directeuren van de rijksmusea vier keer bij elkaar gekomen, waarbij onder meer gesproken is over de maatregelen van het nieuwe kabinet, belangenbehartiging, erfgoedveiligheid, weerbaarheid en het visitatiekader. 2024 was het vierde jaar waarin de visitaties plaatsvonden. Het doel ervan is om een integrale en transparante beoordeling te geven van het functioneren van het rijks-gesubsidieerde museum en hoe het zijn taken en maatschappelijke doelen realiseert. De visitatie is een waardevol middel waarmee musea zichzelf regelmatig kritisch kunnen bekijken, om hun kwaliteit op peil te houden en verder te verbeteren. Ook maakt de visitatie duidelijk wat er nodig is voor voldoende continuïteit en innovatie. De visiterende commissies rapporteren aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de musea publiceren zelf de rapportages op hun website.

De evaluatie van het visitatiekader, uitgevoerd door de Museumvereniging, zal in het eerste kwartaal van 2025 worden afgerond en worden aangeboden aan de minister. Ook zal er een afsluitende bijeenkomst worden georganiseerd.

Public affairs

Politiek gezien was 2024 een belangrijk jaar, gedomineerd door de kabinetsformatie en de uitwerking van het hoofdlijnenakkoord en regeerprogramma van het kabinet-Schoof. Hoewel kunst en cultuur nauwelijks werden genoemd, bevatten de plannen een aantal maatregelen die grote impact (kunnen) hebben op de culturele sector.

De Museumvereniging heeft zich in de lobby actief verzet tegen deze punten uit het hoofdlijnenakkoord, met als voornaamste inzet het voorkomen van de btw-verhoging op cultuur, media en sport. Samen met bondgenoten uit deze sectoren is een brede coalitie gevormd en is continu actiegevoerd om deze maatregel van tafel te krijgen. Dit gebeurde zowel voor de schermen met grote mediauitingen, als achter de schermen met brieven, onderzoeken, technische briefings, input voor commissiedebatten en veelvuldig contact met Kamerleden en beleidsmedewerkers. Deze inspanningen hebben een belangrijk resultaat opgeleverd.

Tijdens het debat over het Belastingplan 2025 heeft minister Eelco Heinen (Financiën, VVD) zich verplicht samen met de coalitie en oppositie te zoeken naar een alternatief voor de btw-verhoging op cultuur, media en sport.

Naast de nieuwe contacten met de media- en sportsectoren, blijft de Museumvereniging opereren binnen een sterk landelijk cultuurnetwerk met onder meer de Federatie Cultuur, de Taskforce Culturele en Creatieve Industrie, Beeldende Kunsten Nederland en Kunsten ’92. Het periodieke contact met het ministerie van OCW is belangrijk en stabiel. Daarnaast wordt op internationaal niveau samengewerkt met NEMO (***Network of European Museum Organisations***) en ICOM.

Buiten de culturele sector is de Museumvereniging onder meer vertegenwoordigd in het hoofdbestuur van MKB-Nederland.

Samen met bondgenoten is continu actiegevoerd om de btw-verhoging op cultuur, media en sport van tafel te krijgen.

Maatschappelijk en politiek debat

Door actief standpunten in te nemen in relevante topics en deze uit te dragen via onder meer persberichten, quotes en interviews, is de Museumvereniging zichtbaar aanwezig in het maatschappelijke en politieke debat. Daardoor is het mogelijk te sturen op resultaat. Dat gebeurt zelfstandig maar ook met partnerorganisaties. Samen staan we sterker om de sector nóg adequater te bedienen. Een goed voorbeeld hiervan is de campagne Bondgenoten ***#geenhogerebtw*** waarin de Museumvereniging optrok met onder meer Kunsten '92, de Creatieve Coalitie en de stichting Collectieve Propaganda van het Nederlandse Boek (CPNB).

LinkedInpagina

Ook op de Museumvereniging LinkedInpagina werd in 2024 met een nieuwe strategie gestart. Deze kenmerkt zich door gebruik van de huisstijl voor alle afbeeldingen, de focus op eigen berichten in plaats van reposten, en vaste elementen zoals een maandelijkse agenda. Met gemiddeld twee à drie posts per week bleven we relevant en in contact met de sector. Kwaliteit boven kwantiteit staat altijd centraal, en de ***tone of voice*** werd iets minder formeel. Over het hele jaar kwamen er bijna tweeduizend nieuwe volgers bij op dit platform.

Landelijke media

Jaarlijks zorgt de publicatie van de Museumcijfers voor veel goede publiciteit. Ook in 2024 was dat het geval, waarbij onder meer alle landelijke dagbladen en het ***NOS-journaal*** aandacht besteedden aan de boodschap zoals uitgedragen door directeur Vera Carasso. Ook de jaarlijkse Museumprijs, uitkomsten van het onderzoek naar de meerwaarde van de Museumkaart en het recordaantal museumbezoeken leverden landelijk veel aandacht op in de media.

In maart 2024 ging de vernieuwde website – waarbij de functionaliteiten van museumvereniging.nl en museumcontact.nl in één platform zijn verenigd – live. Hier is een goed fundament gelegd voor de verenigings-communicatie. Verder laat het jaar 2024 een gestaag groeiende lijn zien in het aantal adressen waar de diverse nieuwsbrieven naar worden verstuurd.

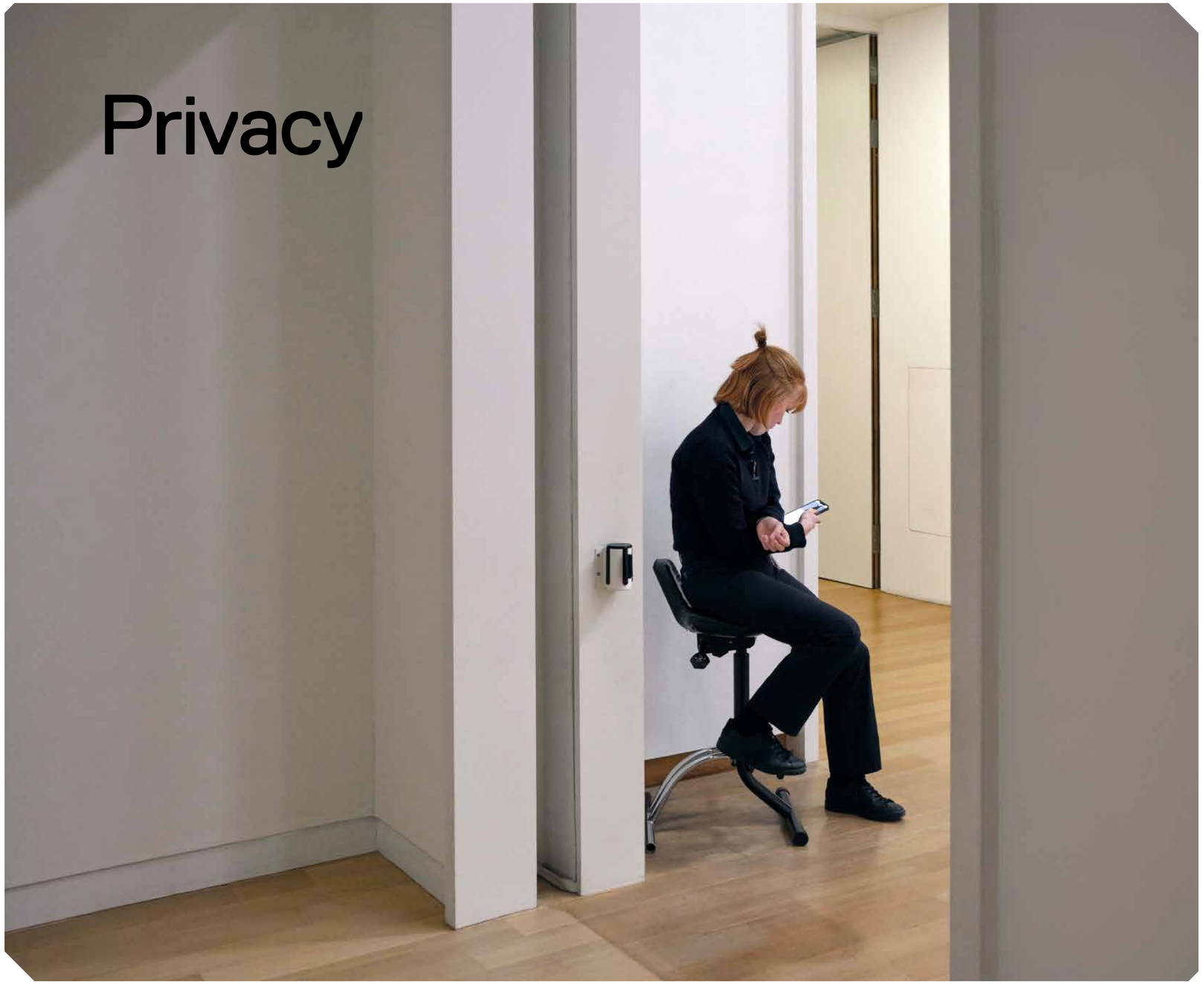
Ledennieuwsbrief

In april verscheen voor het eerst de vernieuwde leden-nieuwsbrief met een frisse ***look and feel*** en nieuwe, vaste rubrieken. Op dat moment ontvingen 3.500 mensen het laatste nieuws uit de museumsector in hun mailbox, in december 2024 was dat aantal gestegen naar 3.900 nieuwsbrieflezers. Waar deze nieuwsbrief eerder eens per maand werd verstuurd, is er besloten dit eind 2024 te verhogen naar elke drie weken.

Hét centrale kennispunt

Nu de basis is gelegd, worden in 2025 de website, ledennieuwsbrief en LinkedInpagina verder ontwikkeld en geoptimaliseerd. Onder meer door te onderzoeken welke (nieuwe) mogelijkheden er zijn op LinkedIn (bijvoorbeeld Linked-In nieuwsbrieven) en door ons verder te verdiepen in ***community management***. Daarnaast zullen we A/B-testen gaan doen met de titels en ondertitels van de ledennieuwsbrief, om zo te achterhalen welk soort berichten en onderwerpen het meest worden aangeklikt en geopend door de ontvangers. Op alle platforms staat voorop dat de Museumvereniging hét centrale kennispunt is voor de gehele sector; en dat wordt in 2025 nog meer uitgedragen.

Privacy

Privacy heeft voor de Museumvereniging en Stichting Museumkaart de hoogste prioriteit, daarom behandelt en beveiligt de vereniging persoonlijke gegevens met de grootst mogelijke zorgvuldigheid. Bij Stichting Museumkaart gaat het vooral om de verwerking van privacygevoelige informatie en van financiële data van particulieren en musea. Het risico op datalekken en daarmee op reputatieschade voor de stichting en voor de musea, is inherent aanwezig.

Een pasfoto op de Museumkaart is verplicht, ook om de toegangscontrole door het museum te vereenvoudigen en wachtrijen te voorkomen. Met deze verplichting is de kans op oneigenlijk gebruik door anderen dan de kaarthouder klein. Deze maatregel blijft. De Algemene Verordening Gegevensbescherming wordt toegepast in het informatie- en beveiligingsbeleid.

Sinds 1 mei 2019 is Els Doornhein (De Vos & Partners) de externe Functionaris Gegevensbescherming (FG) van de Museumvereniging. Periodiek is er overleg met haar over waar zaken aanscherpt kunnen worden en komen eventuele actuele onderwerpen aan bod. Jaarlijks rapporteert de FG in een notitie aan het bestuur over de ontwikkelingen op het gebied van gegevens-bescherming. In 2024 hebben zich geen noemenswaardige incidenten voorgedaan.

We leggen persoonsgegevens vast in een database waarin ook de bezoeken zijn geregistreerd.

Interne beheersing van processen en kwaliteit

Contributie

Risicomanagement en compliance maken deel uit van de bedrijfsvoering bij de Museumvereniging en Stichting Museumkaart. Het contributiebeleid en de daarmee samenhangende inkomsten zijn van groot belang voor de Museumvereniging. Deze vormen zo'n zestig procent van de baten. Jaarlijks wordt de contributie van de leden bepaald aan de hand van de inkomsten van het desbetreffende lid in voorafgaande boekjaar. Op basis daarvan wordt gefactureerd. Alle leden voldoen hun contributie binnen het lopende jaar. Soms zijn er incidentele geldstromen door projectsubsidies voor specifieke projecten met een beperkte looptijd.

Het vier-ogenprincipe

De Museumvereniging hanteert een procuratieregeling die uitgaat van het vier-ogenprincipe. De interne beheersing is van voldoende niveau en passend bij een organisatie van deze omvang. Op kwartaalbasis brengt de stichting de realisatie in de vorm van managementrapportages in beeld. Het hoofd bedrijfsvoering bespreekt de rapportage met de directeur en deze agendeert dit in de financiële commissie van het bestuur.

Governance Code Cultuur

De Museumvereniging en Stichting Museumkaart onderschrijven de principes en best practice-bepalingen zoals deze in de Governance Code Cultuur worden beschreven en passen deze ook toe. Er wordt gewerkt met een bestuur-directie-model. Zoals vastgelegd in de statuten van de Museumvereniging, de Stichting Museumkaart en het directiestatuut, voorziet de directie het bestuur, gevraagd en ongevraagd, van alle informatie die nodig is voor een goede taakvervulling. Het bestuur van de Museumvereniging en Stichting Museumkaart vergadert minimaal vier keer per jaar. De directie schrijft voor elke vergadering van het bestuur een notitie met de algemene stand van zaken over de organisatie waarin de lopende projecten, organisatieontwikkeling, financiën, personeel en de relaties met andere stakeholders aan de orde komen.

Jaarverslagen

In de mei-vergadering stelt de het bestuur al dan niet, mede op basis van een jaarlijks gesprek met de accountant, het (financieel) jaarverslag van de Museumvereniging vast en keurt dat van Stichting Museumkaart al dan niet goed. Het (financieel) jaarverslag van de vereniging wordt vervolgens ter goedkeuring voorgelegd tijdens de ledenvergadering in mei. Dat van de Stichting Museumkaart wordt na akkoord ter beschikking gesteld aan de aangesloten musea.

Beleid en begroting

In het najaar, maar vóór de algemene ledenvergadering, vindt er een bestuursvergadering plaats waar het door de directie ingebrachte beleid en de begroting van de Museumvereniging en Stichting Museumkaart van het komende jaar wordt besproken. De begroting van de Museumvereniging wordt in deze vergadering vastgesteld en daarna ter goedkeuring voorgelegd tijdens de ledenvergadering in november. Het beleid voor het komende jaar wordt ter vaststelling voorgelegd in diezelfde ledenvergadering. In deze bestuursvergadering vindt de goedkeuring van het beleid en de begroting van de Stichting Museumkaart plaats.

Financiële Commissie

Twee afgevaardigden van het bestuur vormen de Financiële Commissie. Dit zijn Stephan Warnik en penningmeester Peter Tieleman. Zij hebben als taak namens het bestuur de financiële ontwikkelingen te monitoren en het bestuur hierover te informeren. Ook ondersteunen ze de organisatie met hun specifieke kennis. Tevens speelt de Financiële Commissie een actieve rol in de voorbereiding van de financiële documenten die geagendeerd worden op de bestuursvergaderingen. Daarnaast wordt de Financiële Commissie door de directie gedurende het jaar (en niet uitsluitend via vergaderingen) geïnformeerd en geraadpleegd over alle ontwikkelingen die relevant zijn rond financiën en bedrijfsvoeringen. Waar nodig kan zij hier aanwijzingen geven of besluiten een punt te agenderen op de bestuursvergadering. De Financiële Commissie vergadert minimaal drie keer per jaar.

Bestuursleden per 31 december 2024

Marise Voskens
Voorzitter

Saskia Bak
Vicevoorzitter

Peter Tieleman
Penningmeester en lid Financiële Commissie

Ward Rennen
Bestuurslid

Marianne Splint
Bestuurslid

Stephan Warnik
Bestuurslid en lid Financiële Commissie

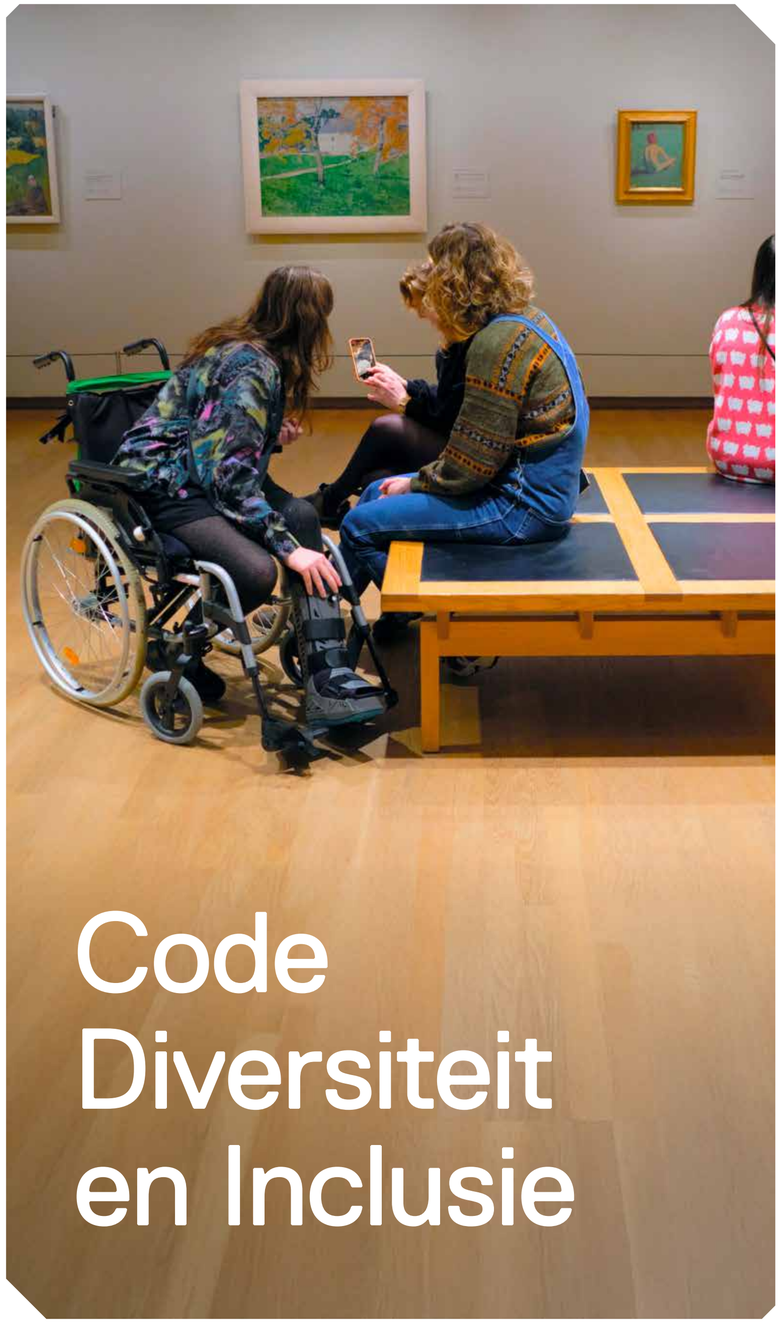
Wij danken Hendrikje Crebolder voor haar inzet voor de Museumvereniging

In maart 2024 is Hendrikje Crebolder afgetreden, zij had namens Stichting Het Rijksmuseum zitting in het bestuur van de Museumvereniging. Wij danken Hendrikje voor haar inzet voor de Museumvereniging. De aan de Stichting Het Rijksmuseum toegewezen bestuurszetel was op 31 december 2024 vacant, en zal naar verwachting in maart 2025 worden ingevuld.

Bestuursprofiel

Bestuursleden worden benoemd voor een periode van vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging met nog eens vier jaar. De besturen van Stichting Museumkaart en Museumvereniging vormen een personele unie.
Het bestuur bestaat uit ten minste vijf en ten hoogste zeven personen en heeft het volgende profiel:

- Twee van deze vijf zetels zijn voor directeuren van rijksmusea, waarvan één voor de directie van Stichting Het Rijksmuseum in Amsterdam.
- Eén van de museumdirecteuren wordt benoemd tot vicevoorzitter.
- Voorzitter en penningmeester zijn niet werkzaam bij een museum en maken geen deel uit van een bestuur of een raad van toezicht van een museum.
- De voorzitter heeft een netwerk in het openbaar bestuur, heeft affiniteit met kunst, cultuur en erfgoed en ervaring met belangenbehartiging.
- De penningmeester heeft financiële kennis en ervaring in bankwezen, bedrijfsleven of accountancy, en affiniteit met kunst, cultuur en erfgoed.
- De overige leden zijn directeuren van musea.
- Bij de samenstelling wordt gestreefd naar diversiteit in gender, leeftijd en culturele achtergrond.
- De samenstelling weerspiegelt de veelzijdigheid van musea binnen de Museumvereniging.
- De voorzitter en penningmeester ontvangen een vacatievergoeding, de overige bestuurders (vertegenwoordigers van de musea) ontvingen in 2024 ten hoogste een onkostenvergoeding.

Code Diversiteit en Inclusie

De Museumvereniging onderkent het belang van de Code Diversiteit en Inclusie en draagt dat ook uit door middel van de speerpunten in ons beleid ‘Een inclusieve en diverse sector’. In het museum moet iedereen gelijkwaardig zijn, ongeacht situatie, achtergrond of overtuiging.
Door alle groepen een plek te geven en onze verschillen zichtbaar te maken, kan de museumsector een actieve rol spelen bij verbinding binnen de samenleving. Alleen als iedereen het museum weet te vinden, kan meedoen, zich er veilig en thuis voelt en eigenaarschap ervaart, ontstaat een sector die werkelijk inclusief is.

Om dit te bewerkstelligen worden er kennisbijeenkomsten voor de sector georganiseerd en een netwerk waar kennis en ***best practices*** over dit thema worden gedeeld, gefaciliteerd. In de communicatie is nadrukkelijk de diversiteit van de musea en de collecties te zien.

De Museumvereniging streeft naar een inclusieve, integere en veilige werkomgeving voor alle medewerkers, ongeacht hun opvattingen en achtergrond. Dit betekent dat er respectvol met elkaar wordt omgegaan, er begrip is voor elkaars meningen en vanuit een positieve grondhouding wordt samengewerkt. Ons personeelsbestand dient een zo goed mogelijke afspiegeling te zijn van de maatschappij.

In het museum moet iedereen gelijkwaardig zijn, ongeacht situatie, achtergrond of overtuiging.

Fair Practice Code

De Museumvereniging onderschrijft de gedragscode voor werken en ondernemen in de culturele en creatieve sectoren draagt zowel intern als extern bij aan een diverse en inclusieve sector. Een werkomgeving waarin medewerkers gezond en duurzaam kunnen werken bijvoorbeeld, en er worden loopbaanperspectief en ontwikkelkansen aangeboden.

De Museumvereniging volgt de Museum cao, bij de inhuur van derden baseren we de vergoeding op inschaling volgens deze cao. Er is transparantie over beleid en bedrijfsvoering en deze worden waar mogelijk gedeeld en publiekelijk toegankelijk gemaakt door publicatie van beleidsplannen en jaarrekening op onze website.

Organisatie

Alle medewerkers van het bureau zijn in dienst van de Museumvereniging. De exploitatie van de Museumkaart is ondergebracht in de Stichting Museumkaart. De medewerkers van de Museumvereniging voeren de werkzaamheden uit. De Museumvereniging brengt hiervoor, op grond van een dienstenovereenkomst, kosten in rekening aan de stichting.
Bij de Museumvereniging is een gekozen personeelsvertegenwoordiging, bestaande uit drie personen, die waar nodig overlegt met de directeur, en desgewenst een beroep kan doen op de HR- specialist. In 2024 bestond de personeelsvertegenwoordiging uit Koen van Veen, Charlotte van Kleef en Babeth van Winsen. Sinds 2023 is Dorianne Broekman van TrustTool aangesteld als externe vertrouwenspersoon.

De Museumvereniging is voorzitter van de cao-delegatie van de museumsector. Gedurende 2024 was er 23,68 fte in dienst (2023: 20,1).. De medewerkers hebben ieder specifieke kennis en vaardigheden. Om de beleidsvoornemens te realiseren, huurt de vereniging waar nodig aanvullende deskundigheid of extra capaciteit in op projectbasis.Vera Carasso is in dienst als directeur, zij stuurt samen met het MT, bestaande uit Mark Oskam, Dieke Wesselingh en Martin de Rooij, de organisatie aan.

Externe accountant

De ledenvergadering van de Museumvereniging heeft Dubois+Co, op voordracht van het bestuur, benoemd als externe accountant voor de controle van de jaarrekening van 2024.

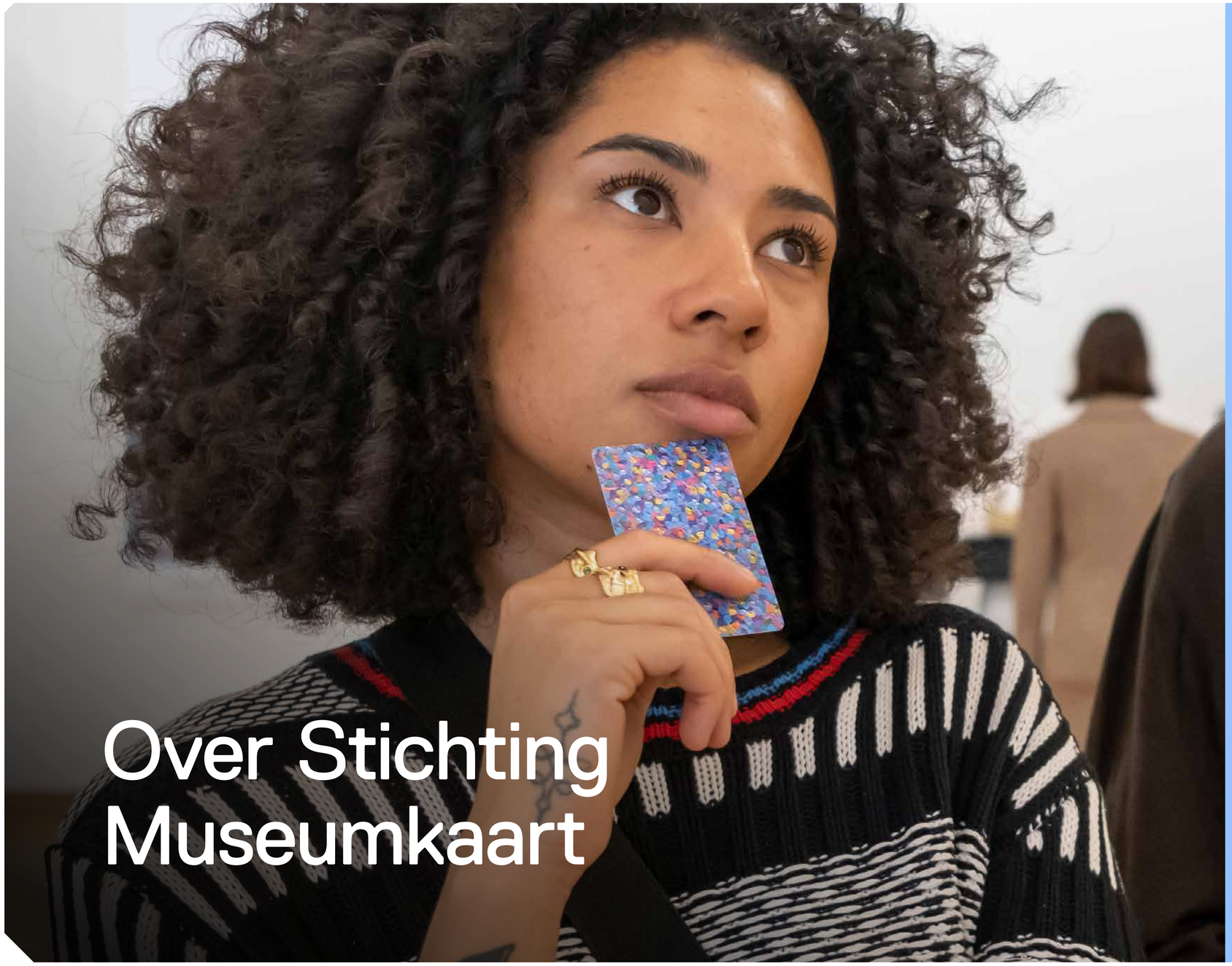

Een weerbare sector die blijft verbinden

Ook in 2025 zetten we ons op dagelijkse basis in voor het realiseren van een toekomstbestendige museumsector. De context waarin musea opereren, verandert. De samenleving staat onder druk, er is sprake van polarisatie en mensen maken zich zorgen over de toekomst. Musea moeten zelf weerbaarder worden, en tegelijkertijd hun rol als verbinder in de samenleving kunnen blijven uitvoeren. Het is daarbij essentieel om als vereniging onderlinge solidariteit en saamhorigheid te vergroten, kennis uit te wisselen en samen op te trekken richting partners, overheden en publiek.

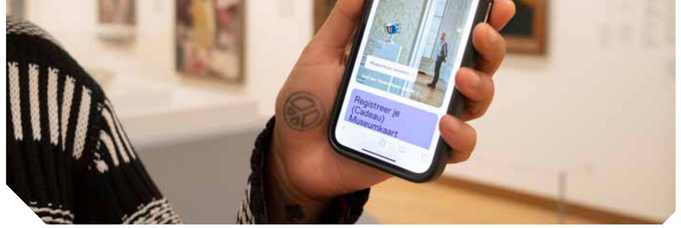
Over Stichting Museumkaart

Een belangrijke dienst die de Museumvereniging haar leden biedt is de Museumkaart. Met deze kaart kun je een heel jaar lang onbeperkt naar meer dan vijfhonderd musea in Nederland. De kaart bestaat sinds 1981 en is een initiatief van de musea zelf en wordt uitgegeven door de Museumvereniging; de brancheorganisatie van musea in Nederland.

De exploitatie ervan is ondergebracht in Stichting Museumkaart (SMK), die ervoor zorgt dat de opbrengsten ten goede komen aan de deelnemende musea. Het bestuur van de vereniging en de stichting vormen een personele unie. De directeur van de vereniging is tevens directeur van de stichting. De stichting heeft haar eigen jaarrekening. De jaarrekening van de Museumvereniging bevat de geconsolideerde cijfers van de vereniging en de stichting.

De statutaire doelstelling van Stichting Museumkaart is tweeledig: een zo groot mogelijk (potentieel) publiek interesseren en (herhaal)bezoek aan musea in Nederland stimuleren.

In 2024 steeg het aantal bezoeken aan musea door kaarthouders naar een recordaantal van 9.596.587

Terugblik op 2024

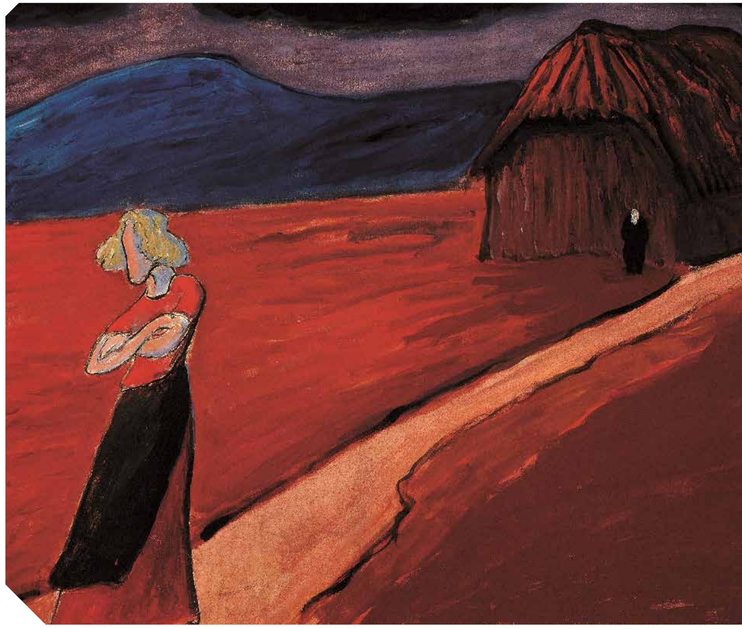
Het aantal kaarthouders op 31 december 2024 bedroeg 1.492.280, terwijl dat op 31 december 2023 een recordaantal van 1.508.840 was. Deze daling is mede veroorzaakt door de prijsverhoging die in oktober 2023 is doorgevoerd. Daarvan was het effect pas in oktober 2024 volledig zichtbaar.

Het gemiddeld aantal kaarthouders over 2024 kwam daarentegen hoger uit dan in 2023, 1.496.280 ten opzichte van 1.452.279. Dit komt doordat in de eerste helft van 2023 het aantal kaarthouders relatief laag was door de naweeën van corona. Het aantal bezoeken dat door kaarthouders aan musea werd afgelegd, steeg in 2024 naar een recordaantal van 9.596.587.

Op 29 januari 2025 heeft het bestuur van Stichting Museumkaart het percentage van de bezoekvergoeding over 2024 vastgesteld op 63 procent, waar er gedurende het jaar een voorschot is uitgekeerd van 55 procent. Dit uitkeringspercentage is hoger dan het beleidsstreven van zestig procent. Dit komt doordat kaarthouders gemiddeld minder museumbezoeken aflegden en minder dure musea bezochten dan begroot. Ook de toename van de inkomsten door de doorgevoerde prijsverhoging speelden mee.

Om de financiële stabiliteit van de Museumkaart ook in de toekomst te blijven waarborgen, monitort de stichting continu alle factoren die impact op zowel opbrengsten als uitgaven hebben, en stuurt waar nodig bij. Door stijging van het gemiddeld aantal bezoeken per kaarthouder en de toename van de gemiddelde toegangsprijs van de musea, is er een mogelijkheid dat het uitkeringspercentage in de komende jaren lager uitkomt dan in de afgelopen jaren.

Marketing & Communicatie

Campagne

In 2024 heeft op het gebied van publiekscommunicatie een verdere optimalisatie van de media en middelen plaatsgevonden. De campagne ***'Ga onbeperkt'*** die eind 2023 is gestart, is in 2024 voortgezet en doorontwikkeld. De inzet die op het bereik van nieuwe doelgroepen is gericht, de onderliggende activiteiten waarin sectoraanbod centraal staat en de conversie richting museum.nl zijn continu versterkt en geoptimaliseerd.

Resultaat is een significante stijging in merkbekendheid en voorkeur bij alle doelgroepen. Zo is de merkbekendheid bij jongvolwassenen boven de zeventig procent uitgekomen, bij de vijftigplusgroepen zit de merkbekendheid tegen de honderd procent. Naast de waardering van het publiek werd de ***'Ga onbeperkt'***-campagne bovendien genomineerd voor meerdere vakprijzen.

In het najaar van 2024 werd een campagne gelanceerd die zich exclusief richtte op een nieuwe en diverse doelgroep. Met een boodschap die gericht is op de toegankelijkheid van het museum en de ruimte die musea bieden voor verschillende overtuigingen en achtergronden.

Spreiding locatie en onderwerp

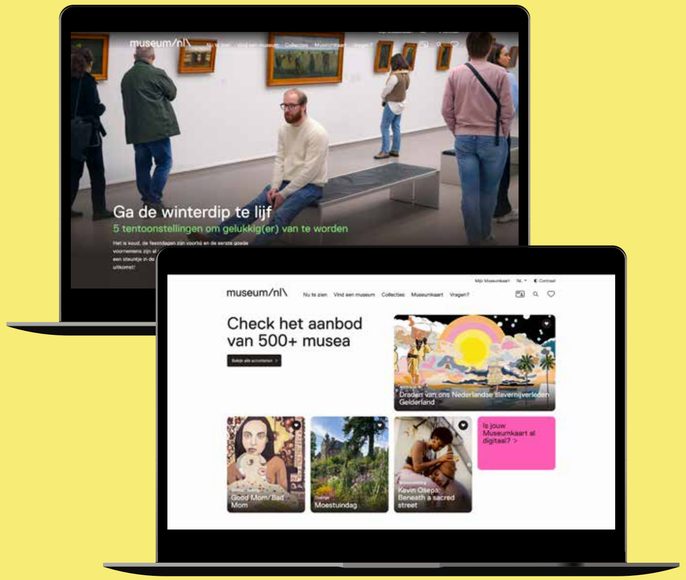
Bij het aanbod van de vijfhonderd musea op museum.nl wordt naar een optimale spreiding gestreefd op locatie en onderwerp. Zowel in campagnes als bij de verdere ontwikkeling en verbetering van eigen media en middelen (nieuwsbrief, website, social media, app) krijgt het sectoraanbod een steeds groter podium.

Publieknieuwsbrief

Als onderdeel van de wens om het sectoraanbod optimale zichtbaarheid te geven en het publiek te verbinden met aanbod dat aansluit bij hun wensen, werd in 2024 een verdere segmentatie van de publieknieuwsbrief doorgevoerd: specifieke uitgaves gericht op negen verschillende doelgroepen, uitgesplitst naar interesse, gedrag, situatie en locatie. Hiermee wordt de miljoen lezers van de nieuwsbrief elke drie weken een relevant en aantrekkelijk aanbod, en inspiratie, aangeboden.

Museum.nl

Het resultaat van de gerichte communicatie naar specifieke doelgroepen is elke drie weken zichtbaar in de activiteiten op museum.nl. Met meer dan 95 miljoen activiteiten op dit platform van en voor de museumsector, is museum.nl verder uitgegroeid tot dé museumagenda voor alle museumliefhebbers. De meeste activiteit vindt dan ook plaats op de pagina's met actueel aanbod en het overzicht van meer dan vijfhonderd deelnemende musea. Met een gemiddelde sessieduur van boven de minuut is museum.nl niet alleen drukbezocht, maar ook in staat om bezoekers vast te houden en te laten terugkeren.

Museumweek

In 2024 is de actie ***'Leen je kaart uit'*** nogmaals ingezet, wederom met groot succes. Vanuit de musea werd enthousiast meegedaan en het publiek reageerde zeer positief. Van alle kaarthouders die met de actie in aanraking zijn gekomen, heeft zestig procent overwogen mee te doen. Uiteindelijk heeft tegen de 35 procent daadwerkelijk de kaart uitgeleend, en dat heeft gezorgd voor meer dan 70.000 'geleende' bezoeken tijdens de Museumweek. Naast de waardering van het publiek werd de Museumweek-campagne bekroond met een SAN Accent in de categorie Smart Idea. In 2025 zal de Museumweek aan het einde van het jaar plaatsvinden, met een nieuwe boodschap.

Technische ontwikkelingen en services

Museumkaart-app

Dit jaar stond daarnaast vooral in het teken van het ontwikkelen van de Museumkaart-app, waarin een digitale Museumkaart is opgenomen. Naast een serviceverbetering voor kaarthouders, maakt dit op termijn de Museumkaart duurzamer. Er hoeven immers minder plastic kaarten te worden geproduceerd en verzonden. Tegelijkertijd leidt dit tot kosten-besparing. In 2025 zullen we de Museumkaart-app doorontwikkelen, waarbij de services en communicatie naar de kaarthouders verbeterd zullen worden.

Automatische incasso

In 2024 is de mogelijkheid van automatische incasso geïntroduceerd. Door het afgeven van een machtiging kan de kaart jaarlijks automatisch worden verlengd, en de kosten die aan de kaart verbonden zijn kunnen worden geïncasseerd. Een serviceverbetering voor de kaarthouders, die tegelijkertijd zorgt voor minder uitstroom.

Klantenservice

In 2024 is ContactWorx gestart als klantenservice voor de Museumkaart. Samen met ContactWorx en onze IT-partners is er een traject gestart om de service voor kaarthouders verder te verbeteren door onder meer aanpassingen in de IT-omgeving door te voeren.

Op termijn moet dit leiden tot meer zelfservice voor de kaarthouders, minder contact met de klantenservice en dus lagere kosten. Ook is in 2024 een onderzoek gestart naar hoe AI hier (veilig) kan worden ingezet.

Rapportages en dashboard

Dit jaar zijn nieuwe rapportages en een dashboard ontwikkeld om nog meer inzicht in data te krijgen die de sturing op financieel en op marketing-gebied verbetert. Ook dit krijgt in 2025 een vervolg.

Beleid Museumkaart in beweging

Regelmatig museumbezoek

De Museumkaart ontleent het succes aan de collectiviteit en onderlinge solidariteit van alle aangesloten musea. De kaart biedt toegang tot (nagenoeg) alle musea die lid zijn van de Museumvereniging. In 2024 waren dat meer dan 478 leden met meer dan 500 locaties. Daarmee heeft de vereniging een uniek en aantrekkelijk instrument in handen om regelmatig museumbezoek toegankelijk te maken voor een breed publiek.

Alle aangesloten musea hebben profijt van de kaart.
Uit onderzoek dat in 2024 is uitgevoerd, blijkt weer dat mensen die een kaart hebben significant vaker naar het museum gaan dan wanneer ze geen kaart gehad zouden hebben. Het gaat om ruim 6,5 miljoen extra bezoeken en om circa 60 miljoen euro extra inkomsten.

Mensen met een Museum-kaart gaan significant vaker naar het museum

Museumkaart gezond houden

In 2024 werd een stabilisering van het aantal kaarthouders zichtbaar. Daarnaast waren er geen grote verschuivingen wat betreft de samenstelling in type kaarthouders te zien.
De voorzichtige aanname is dat de prijsstijging uit eind 2023 toch enige impact heeft gehad, en dat mede daardoor de groei is gestagneerd. Tegelijkertijd zijn er andere omgevingsfactoren die invloed gehad kunnen hebben.

Vanaf oktober 2024 kregen de kaarthouders de mogelijkheid om automatisch te verlengen, maar de mogelijke impact van deze wijziging zal pas na een jaar zichtbaar zijn. De dynamiek zal gemonitord worden en er zal onderzoek plaatsvinden over hoe hierop geanticipeerd kan worden.

De doelstelling voor het gezond houden van de Museumkaart is niet zozeer de verdere groei van het aantal kaarthouders, als wel een brede en diverse groep mensen die regelmatig geniet van onze prachtige musea.

Om de systematiek en dynamiek die achter de Museumkaart zit te kunnen begrijpen, is veel kennis van zaken nodig. Daarom heeft de vereniging hier in 2024 extra aandacht aan besteed en blijft dat in de toekomst doen. Op onze ledenwebsite museumvereniging.nl, via de nieuwsbrief en de directeurenmail geven we meer uitleg en achtergrond. Daarnaast is er eind 2024 een klankbordgroep van leden opgestart waarin het huidige beleid wordt besproken en er wordt samengewerkt om tot passend beleid te komen voor de toekomst.

Resultaten

De Stichting Museumkaart sluit het jaar 2024 af met een positief resultaat van € 5.160.240.

- Het aantal actieve kaarten op 31 december 2024 bedroeg 1.492.280, op 31 december 2023 was dit 1.508.840. Een afname van 16.560, ofwel 1,1%.
- De kaarthouders brachten 9,60 miljoen bezoeken aan de ruim 500 musea waar de Museumkaart geldig is, ten opzichte van 9,46 miljoen bezoeken in 2023. Een toename van 140.000 ofwel 1,46%.
- De bezoekfrequentie van kaarthouders in 2024 was 6,41, in 2023 was deze 6,52. Een afname van 0,11 ofwel 1,7%.
- De gewogen gemiddelde toegangsprijs - exclusief btw - van het vol betalend bezoek steeg naar € 12,41 in 2024, deze was in 2023 € 12,06. Een toename van € 0,35 ofwel 2,9%.
- De hoogte van de bezoekvergoeding voor Museumkaart-bezoeken over 2024 is door het bestuur vastgesteld op 63% van de gewogen gemiddelde toegangsprijs. Over 2023 was dat 60%.

Fiscale positie

De Stichting Museumkaart is gevestigd te Amsterdam en staat ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 41234676. De stichting is aangemerkt als ondernemer in de zin van de Wet op de Omzetbelasting omdat zij deelneemt aan het economisch verkeer, een organisatie van arbeid en kapitaal is en streeft naar continuïteit. De stichting heeft sinds jaar en dag de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De Geefwet bevat een aantal maatregelen die giften aan een door de Belastingdienst als culturele instelling aangemerkte ANBI extra aantrekkelijk maken. Die status is aan de Stichting Museumkaart toegekend.

museum
vereniging